

CRÒNICA 2002

ARQUEOLOGIA

Durant el 2002 la recerca arqueològica duta a terme a la comarca d'Osona s'ha desenvolupat seguint la mateixa línia d'anys anteriors, en els quals s'han efectuat excavacions preventives, excavacions d'urgència i també les programades.

Enguany cal destacar l'aparició d'un nou decret sobre el patrimoni arqueològic (DOGC, núm. 3594; Decret 78/2002) que fa referència a la protecció de les restes arqueològiques.

Per altra banda, des del Centre d'Investigacions Arqueològiques d'Osona s'han dut a terme una sèrie d'actes amb l'objectiu de donar-se a conèixer, col·laborant amb altres entitats i establint contactes amb diversos ajuntaments i institucions públiques.

Excavacions arqueològiques¹

Les excavacions arqueològiques efectuades a la comarca d'Osona durant el 2002 estan regulades pel Servei d'Arqueologia de Catalunya, en el marc de la Llei del patrimoni històric català. Aquestes es poden classificar en tres tipus:

1. Excavacions arqueològiques programades: es tracta d'excavacions que es realitzen seguint un projecte d'investigació preestablert, en les quals es prioritzen la recerca i el coneixement de la història per sobre dels interessos urbanístics i patrimonials. A Osona s'han dut a terme intervencions d'aquest tipus en tres jaciments arqueològics:

Les Pixarelles (Tavertet). S'ha documentat gràficament aquest jaciment de l'edat del bronze. (2002. Documentació realitzada per Mireia Pedro.)

Domus de Todonyà (les Masies de Voltregà). S'ha dut a terme la segona campanya d'excavacions d'aquest mas medieval, efectuant tasques d'excavació

1. Agraïm les dades cedides pel Servei d'Arqueologia del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

d'una de les cambres d'aquest mas fortificat. (Agost de 2002. Treballs dirigits per Assumpta Serra.)

L'Esquerda (les Masies de Roda de Ter). En la 26a campanya d'excavacions al jaciment, a l'àrea ibèrica s'ha continuat l'excavació d'una habitació del període ibèric recent, un *armorium* del segle IV i sitges d'època medieval, que tallen antics nivells ibèrics. A l'àrea medieval s'han posat al descobert restes d'estructures relacionades amb la ferreria apareguda en la campanya de 2001, i s'ha localitzat una nova casa a la zona est del poblat. (Agost de 2002. Treballs dirigits per Imma Ollich i Montserrat de Rocafiguera.)

2. *Excavacions arqueològiques preventives:* són aquelles que s'efectuen quan es projecta la realització d'obres urbanístiques o actuacions que poden afectar restes arqueològiques ja identificades prèviament. Aquestes han de ser finançades pels promotors de l'obra. A la comarca d'Osona s'han realitzat cinc excavacions d'aquest tipus:

El castell d'Orís (Orís). En la intervenció arqueològica es va excavar i documentar la capella del castell, d'època medieval. (Gener-abril de 2002. Dirigida per Anna M. Gómez.)

Variant de Sant Quirze de Besora i Montesquiu (Sant Quirze de Besora, Montesquiu i Sora). En els treballs d'adequació de la nova variant de Sant Quirze de Besora es van fer excavacions arqueològiques amb resultats negatius. (Agost-setembre de 2002. Dirigida per Marta Fàbregas.)

El camp de les Lloses (Tona). S'han realitzat excavacions en el sector on està prevista la construcció d'un equipament museístic, amb resultats negatius. (Setembre-octubre de 2002. Dirigida per Imma Mestres i Montserrat Duran.)

El turó de Montgròs (el Brull). A l'*oppidum* ibèric del turó de Montgròs, durant el 2002 es van efectuar excavacions arqueològiques a l'àrea de la torre. (2002. Dirigida per Mateu Riera.)

Carrer de la Riera, 21-23 (Vic). Intervenció arqueològica motivada per la construcció d'un nou habitatge, en la qual es van documentar estructures d'àmbits urbans dels segles XV al XVIII. (Juliol de 2002. Dirigida per Imma Mestres.)

3. *Excavacions arqueològiques d'urgència:* són les excavacions que es realitzen quan es descobreixen restes arqueològiques durant la realització d'una obra o una actuació, en un indret on en un principi no hi havia indicis de la seva existència, i cal intervenir per determinar i preservar, si s'escau, el valor cultural de la troballa. A la comarca d'Osona s'ha dut a terme una excavació d'aquest tipus:

Urbanització de Can Branques (Orís). En el transcurs de les obres d'ampliació de la urbanització Can Branques d'Orís, es van posar al descobert una sèrie de restes antropològiques que l'excavació arqueològica va documentar com a nou estructures funeràries i dos conjunts d'ossos d'època visigòtica. (Amb una primera intervenció efectuada els mesos de juliol-agost de 2002, dirigida per Xavier Laosa, i una segona intervenció els mesos d'agost-octubre de 2002, a càrrec d'Oriol Vicente, Alícia Casas i Joan Casas.)

Nou decret sobre el patrimoni arqueològic

El dia 5 de març de 2002 es va redactar un nou decret que afecta la protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic. Aquest nou reglament es divideix en tres capítols:

a) *La regulació de les intervencions arqueològiques* (definició del patrimoni arqueològic: excavacions programades, d'urgència i preventives): té per objectiu principal garantir la solvència tècnica de les intervencions.

b) *Regulació sobre el tractament de les restes arqueològiques o paleontològiques*: fa referència tant al lloc de dipòsit de les restes extretes com d'aquelles que no s'han extret i cal conservar *in situ*, traslladar, o en darrer extrem, eliminar.

c) *Reglament sobre el control que ha de fer l'Administració* pel que fa a les actuacions que poden afectar el patrimoni arqueològic, incloses les grans obres públiques que s'han de sotmetre a un procés d'avaluació d'impacte ambiental.

En termes generals aquest nou reglament s'ha de traduir, a la pràctica, en un major control per part de l'Administració tant de les obres públiques com de les privades.

Activitats del Centre d'Investigacions Arqueològiques d'Osona

Durant el 2002, des del Centre d'Investigacions Arqueològiques d'Osona (CIAO) s'han dut a terme una sèrie d'activitats amb l'objectiu de donar-se a conèixer, establint contactes amb altres entitats i amb diversos ajuntaments i institucions públiques per establir futures vies de col·laboració.

En aquest sentit cal destacar la xerrada organitzada conjuntament pel CIAO, l'Albergueria i *El 9 Nou* el dia 8 de març de 2002, amb el títol «Darreres intervencions arqueològiques en l'entorn catedralici de Vic, 1992-2002», a càrrec dels arqueòlegs osonencs Josep Pujades, Carme Subiranas i Imma Mestres. Aquesta xerrada va tenir lloc a les dependències de l'Albergueria.

També s'ha participat en la 7a Mostra de Cinema Documental, organitzada pel Cineclub de Vic i La Fundació "la Caixa", amb la col·laboració del CIAO. La pel·lícula escollida fou: *Atapuerca, el misterio de la evolución humana*, amb un debat posterior a càrrec de Javier Trueba, director de la pel·lícula, i moderat per Xavier Clop, prehistoriador i president del CIAO, que va tenir un gran èxit d'assistència.

El Centre d'Investigacions Arqueològiques d'Osona ha establert contactes amb el Servei d'Arqueologia de la Generalitat per parlar de temes relacionats amb la gestió dels materials arqueològics. També hi ha hagut una clara voluntat d'organització interna de l'entitat, establint contactes amb els socis, posant eines i equipament a l'abast i facilitant canals de comunicació a través del butlletí *Apa! CIAO*.

Museus, entitats i altres activitats

El Museu Episcopal de Vic es va inaugurar l'abril de 2002 amb l'obertura al públic d'una petita sala dedicada a l'arqueologia, situada a la planta baixa del Museu.

El Museu Arqueològic de l'Esquerda durant el 2002 va presentar el cicle de conferències: «Els grans jaciments arqueològics del món».

El Museu Industrial del Ter està portant a terme la recuperació del canal de Manlleu i l'edifici s'acabarà d'enllestir durant el 2003.

La Ruta dels Ibers, una iniciativa per a la difusió dels assentaments ibèrics a Catalunya, en la qual participen tres jaciments de la comarca: el Casol de Puigcastellet a Folgueroles, l'Esquerda a Roda de Ter i el Turó de Montgròs al Brull, ja està plenament consolidada. Durant els dies 5 i 6 d'octubre de 2002 va tenir lloc el Cap de Setmana Ibèric, en el qual aquests jaciments van participar amb diferents activitats.

Publicacions

DIVERSOS AUTORS. *Gurb un poble arrelat a la terra*. Gurb: Edicions l'Àlber, S.L., 2002, 487 p.

«Dossier: Les restes lítiques en contextos arqueològics: estudi, interpretació i aplicacions». *Cota Zero. Revista d'Arqueologia i Ciència*. [Vic], núm. 17 (desembre 2002), Eumo Editorial, 152 p.

OLLICH, Imma; ROCAFIGUERA, Montserrat de. «L'Arqueologia a Osona: 1952-2002». *Ausa*. [Vic], núm. 148-149, vol. XX (2002), Patronat d'Estudis Osonencs, p. 35-52.

METEOROLOGIA

Una vegada més el temps ha estat notícia a la comarca. Enguany el més destacat han estat els cels ennuvolats i l'elevada pluviometria, que ha superat la mitjana anual a tots els observatoris. Cal destacar el mes de gener com el més fred de l'any. Els tres primers mesos segueixen la tònica de la sequera enregistrada els últims anys. A partir del mes d'abril, però, s'obrí un període llarg de pluja que pràcticament no acabà fins al mes de juny. Tot i que fou l'únic mes en el qual els termòmetres s'enfilaren més de quinze dies seguits amb valors superiors als 30°C. A partir del juliol vam tenir cels ennuvolats, pluges, tempestes i mitjanes per sota del que és habitual, sobretot durant el mes d'agost, més humit i tempestuós. Pel setembre foren protagonistes les temperatures baixes. De la part final de l'any cal destacar les primeres gelades per l'octubre; els forts vents en el mes de novembre, i, per acabar l'any, un desembre amb contrastos: temperatures superiors a les habituals, poques glaçades i el vent càlid de ponent com a protagonista a finals d'any, tot el contrari del 2001. Serà un any que recordarem, bàsicament, per la baixa insolació i l'abundant precipitació dels mesos d'estiu.

GENER

El nou mes es despertà amb nevades en alguns punts de la Plana, com a la ciutat de Vic, amb un parell de centímetres. Aquesta neu s'afegí a la que encara es trobava instal·lada a les parts més baixes de la Plana des del mes de desembre i que acabà desapareixent el dia 4, després d'algunes pluges, tot i que a la mateixa ciutat alguns pilots acumulats per les màquines llevaneus van sobreviure fins al dia 18. La precipitació més important del mes foren els 10 mm que van caure a Torelló la nit del 3 al 4 de gener. Les temperatures foren normals per l'època, amb temperatures mínimes de -10°C a Rupit, -8°C a Espinelves i -5°C a Vic. Cels ennuvolats, boires i pluges febles resumeixen el mes.

FEBRER

La major part del mes es caracteritzà per temperatures pròpies de febrer, excepte a finals de mes que destacaren per ser bastant altes; per exemple, a Gurb els termòmetres s'enfilaren fins als 21°C de temperatura, així com també a Taradell. Tot i això, els dies 16 i 17 s'observaren nevades de caràcter molt feble al Cabrerès, a Collsuspina i a punts encara més baixos com Puiglagulla i a la mateixa Plana, on es va veure caure alguna petita volva de neu. A Roda es comptabilitzaren 10 dies amb boires, i 9 a Manlleu. Les pluges foren minses i disperses. Cal destacar la ventada del dia 21, quan els anemòmetres enregistraren 87 km/h del NNE a Vic, 56 km/h a Gurb i 102,6 km/h a Viladrau.

MARÇ

La tendència del mes de març fou de temperatures suaus i poca pluja, seguint la sequera acumulada dels últims anys. Els pantans continuaven amb nivells baixos. Tot i que en bona part del Cabrerès i del nord d'Osona els litres enregistrats foren molt més destacats, a la resta de la comarca la precipitació fou molt minsa; en tot el mes es van recollir 121,7 mm a Cantonigròs, 116 mm a Siuret i 102 mm a Rupit. Les temperatures foren normals per l'època, amb màximes de 22°C i mínimes d'entre 0°C i -3°C el dia 4. El dia 14 s'enregistrà el cop de vent més fort, amb 53 km/h del NO a Vic i 91,1 km/h a Viladrau. Resumint, el març fou un mes normal. Com sempre en aquestes dates, cal destacar l'arribada de les orenetes, el dia 16.

ABRIL

El mes d'abril el més destacat va ser la pluja, sobretot els primers dinou dies. Tal com diu la dita popular: «A l'abril, aigües mil», deixant enrere els cinc mesos de sequera. Una depressió centrada a la Mediterrània impulsà corrents d'aire humit cap a Catalunya. A partir del dia 1 i fins al 19 van anar caient pluges intermitents. Cal destacar el dia 3, que va ser el de més precipitació pràcticament a tota la comarca. En són un exemple els 62 mm recollits a Espinelves, els 50 mm de Taradell i els 57 mm del Brull. La pluja acumulada del mes fou important a tots els observatoris; 245,5 mm a Siuret, 234,8 mm a Rupit i 255,6 mm a Collfred. Cal destacar també alguns valors de la Plana, 104 mm a Santa Eulàlia de Riuprimer, 112 mm a Hostalets de Balenyà i 98 mm a Vic. Els cops de vent més forts s'enregistraren a Viladrau, 72 km/h, a Olost, 34 km/h del N, i a la Guixa, 41,8 km/h de l'O el dia 30.

MAIG

El més destacat d'aquest mes fou la pluja, sobretot els primers onze dies. Com sempre, els llevants van deixar quantitats importants al Cabrerès, al nord-est d'Osona i al Montseny. Les més intenses foren el dia 7, amb quantitats superiors als 150 mm en 24 hores. Aquest mes va enregistrar la màxima precipitació acumulada en un dia, amb 135 mm a l'observatori de Cantonigròs i 154 mm a Rupit. La pluja acumulada del mes fou el doble del normal. En són un exemple els observatoris de Vidrà, el Cabrerès i Siuret amb 352,9 mm; Collfred, amb 334,7 mm; Cantonigròs, amb 342 mm, o l'Esquirol, amb 249,9 mm. Foren importants també a la resta de la comarca, amb 222 mm a Sant Pere de Torelló o 118 mm a Vic. Les temperatures foren fresques els primers dotze dies, tot i que la resta del mes s'enfilaren. Les màximes assoliren entre 26°C i 30°C graus el dia 27. Les mínimes més baixes s'enregistraren, lògicament, a principis del mes. A Espinelves els termòmetres baixaren fins als -1°C, van arribar a 3°C a Olost de Lluçanès i a 0,2°C a Vic, Hostalets de Balenyà i Sant Julià de Vilatorrada. Les mitjanes se situaren un grau per sota de les normals per l'època. Les boires foren presents 10 dies a Roda de Ter, 6 a Gurb i 5 a Vic. El cop de vent més fort fou el dia 7 amb 77,4 km/h a l'observatori d'Aiguës Viladrau i 53 km/h a la Guixa i a Vic.

JUNY

El mes de juny va començar i acabar amb pluja i temperatures fresques, destacables sobretot els primers deu dies. Les pluges, fortes, descarregaren amb intensitat i amb quantitats importants, a molts observatoris se superaren els 50 mm. La màxima més baixa fou el dia 8, gris, plujós i fred, que amb prou feines va superar els 13°C, una de les temperatures més baixes dels últims anys en un mes de juny. A partir del dia 12 els termòmetres s'enfilaren a temperatures més estiuenques. La màxima s'enregistrà el dia 23, la vigília de Sant Joan, i hi va haver forta calor i sequera abundant fins a final de mes, amb poques boires. El cop de vent més fort s'enregistrà a Viladrau amb 71 km/h, així com 56 km/h a la Guixa i 64 km/h a Roda de Ter.

JULIOL

Les masses d'aire d'origen nòrdic, poc habituals en aquestes dates, foren les culpables de la baixada de les temperatures. El fort contrast entre el fred i la calor donà pas a ruixats i tempestes. S'ha de destacar la del dia 30, amb pluges superiors als 40 mm. Fou un mes de juliol amb molts núvols i poca insolació. Tot i que les màximes arribaren als 34°C i 38°C, en general no va fer una calor forta. Els canvis sobtats d'un dia per l'altre van fer que les temperatures oscil·lessin molt i fos un mes irregular. Pel que fa a la temperatura hi va haver alguns períodes frescos. La mitjana va quedar mig grau per sota de les normals per l'època. I pel que fa a les mínimes, cal destacar el dia 14, amb 5,3°C a Espinelves i 6,0°C a Rupit. Els cops de vent més forts foren a l'observatori d'Aiguës Viladrau amb 81,7 km/h, el dia 30, i a Roda de Ter, amb 71 km/h.

EL TEMPS A OSONA - ANY 2002

Observatori	Litres per metre quadrat									Dies de boira	Graus centígrads						Mitjana anual
	Dies de Pluja	Pluja total	Dia més plujós			Mes més plujós		Mes més sec			Dia més fred			Dia més càlid			
			Dia	Mes	Litres	Mes	Litres	Mes	Litres	Dia	Mes	Graus	Dia	Mes	Graus		
El Brull	80	1015	8	Mai	81	Mai	175	Gen	15	---	---	---	---	---	---	---	---
Cantonigròs	87	1335,5	8	Mai	135	Mai	342	Gen	24,8	19	7	Gen	-5	21	Jul	32	11
Centelles	88	869,2	10	Des	73,5	Abr	122,7	Gen	14,7	31	---	---	---	---	---	---	---
Espinelves	107	1020	7	Mai	71	Mai	181	Gen	32,5	4	18	Gen	-7,8	23	Jun	33,1	---
L'Esquirol	97	1030,6	3	Abr	59,5	Mai	249,9	Gen	11,6	---	---	---	---	---	---	---	---
Folgueroles	130	792,4	9	Oct	53,4	Mai	140,2	Gen	11,8	78	18	Gen	-5,3	20	Jul	34,3	12,21
Gurb	99	780,4	10	Des	61,4	Mai	131,5	Gen	13,7	84	18	Gen	-7,8	20	Jul	38	13,89
Hostalets de Balenyà	93	768,6	10	Des	63,6	Ago	112,6	Gen	12,6	40	18	Gen	-5	23	Jun	34	---
Manlleu	102	780,5	5	Jun	70	Mai	139	Gen	14	119	17	Gen	-5,7	22	Jun	37	---
Olost	119	788,3	9	Oct	35,5	Mai	143,8	Gen	12,1	35	18	Gen	-6,6	20	Jul	35,6	12,48
Prats de Lluçanès	117	642,5	30	Jul	43	Abr	86,8	Feb	12,1	36	18	Gen	-4,5	22	Jun	34,5	12,67
Roda	114	787,6	10	Des	58,8	Mai	139,9	Gen	13,3	131	18	Gen	-6,4	20	Jul	36,6	13,58
Rupit	113	1316,8	8	Mai	154	Mai	337	Gen	21,2	7	18	Gen	-10	22	Jun	32,5	10,08
Sant Bartomeu del Grau	90	689,5	5	Jun	44	Mai	125,5	Gen	10,5	---	18	Gen	-2,6	22	Jun	37	---
Sant Boi de Lluçanès	114	855,1	5	Jun	47,7	Mai	147,9	Gen	16,1	15	17	Gen	-5	22	Jul	34,5	12,1
Sant Hipòlit de Voltregà	112	755,3	5	Jun	57,4	Mai	161,5	Feb	13,7	71	18	Gen	-6	23	Jun	36	13,59
Sant Julià de Vilatorrada	118	907,2	10	Jun	54	Mai	145,8	Gen	11	51	18	Gen	-5,5	23	Jun	35,2	13,61
Malla-Torrellebretra	120	783,4	10	Des	53,4	Mai	124,5	Gen	10,7	68	18	Gen	-6	20	Jul	34,5	12,89
Lluçà	103	789,5	10	Des	47	Mai	122	Gen	13,6	40	---	---	---	---	---	---	---
Sant Quirze de Besora	116	830,5	12	Set	49,5	Mai	153,5	Feb	15,5	4	---	---	---	---	---	---	---
Sant Vicenç de Torelló	90	785	5	Jun	44	Mai	155,5	Gen	5,5	---	---	---	---	---	---	---	---
Sta. Eulàlia de Riuprimer	104	859	30	Jul	53	Ago	140,5	Gen	10	23	18	Gen	-5,2	20	Jul	34,9	---
Sentfores-La Guixa	129	873,4	10	Des	52,6	Mai	117	Gen	14,4	91	18	Gen	-6,2	20	Jul	35,5	13,06
Tavèrnoles	104	858,5	10	Des	58,5	Mai	153	Gen	17	76	18	Gen	-6,6	20	Jul	36	13,7
Siuret (Vidrà)	160	1578	13	Mai	87,5	Mai	352,9	Gen	30,5	27	---	---	---	---	---	---	---
Collfred (Vidrà)	101	1649,6	13	Jul	78	Mai	334,7	Feb	29,8	37	---	---	---	---	---	---	---
Collsuspina	62	849,5	10	Des	45	Mai	123	Feb	17	---	---	---	---	---	---	---	---
Sora	76	1094,5	12	Set	75	Mai	177	Feb	22	---	---	---	---	---	---	---	---
Taradell	117	885,1	26	Ago	60,2	Ago	142	Gen	11	58	18	Gen	-4,5	23	Jun	34,4	13,42
Sant Pere de Torelló	84	1076	12	Set	70	Mai	22	Gen	11	---	---	---	---	---	---	---	---
Torelló	107	825,7	10	Des	45,2	Mai	163,7	Gen	16,9	31	18	Gen	-5,6	22	Jun	34,4	---
Vic	127	739,4	10	Des	50,8	Mai	117,8	Gen	11,5	87	18	Gen	-5,4	20	Jul	35,3	13,4
Viladrau (Aiguës)	121	1074,1	9	Oct	67,4	Abr	193	Feb	32	---	18	Gen	-2,9	20	Jul	32	12,32
Vilanova de Sau	89	948,5	30	Mai	49,5	Mai	182	Feb	23,5	34	---	---	---	---	---	---	---

(XMO i ACOM) Manel Dot i Arnau i Anna Jiménez

AGOST

L'agost va ser un mes plujós, fred i tempestuós, amb tempestes disperses i irregulars que van descarregar xàfec importants i acompanyats de calamarsa i pedra. Cal destacar Torelló, el dia 20, amb una bona calamarsada, i la tempesta del dia 26, amb 60 mm a Taradell, i 40 mm a Hostalets de Balenyà i Santa Eulàlia de Riuprimer. El total de dies de tempesta fou de 12, i els dies de pluja, 18. La major part del mes foren dominants els núvols, amb les conseqüents poques hores de sol. Pel que fa a les temperatures, les màximes s'enregistraren el dia 15 amb valors entre 30°C i 34°C. Però només en quatre dies de la segona quinzena els valors s'enfilaren fins als 30°C. La resta dels dies les temperatures es quedaren entre 24°C i 26°C. Cal destacar la màxima més baixa, el dia 27, amb 17°C; les mínimes foren entre 8°C i 10°C el dia 11, i les mitjanes van ser entre dos i tres graus més baixes que les normals per l'època. Pel que fa al vent, cal esmentar els 45,1 km/h el dia 4 a la Guixa, del ONO, i els 62,6 km/h a Viladrau. Com a nota curiosa, la nit del dimarts dia 27 Osona va acollir quaranta-quatre cigonyes que hi van fer parada en la seva migració cap a l'Àfrica. Dels quaranta-quatre animals, dinou van continuar el seu camí en direcció cap al Bages, i vint-i-cinc es van quedar a fer nit a la zona esportiva de Vic i els seus entorns. Segons sembla la seva migració avançada era un indicatiu de l'arribada del fred.

SETEMBRE

Durant el mes de setembre les temperatures mitjanes foren inferiors a les normals, a causa de l'entrada de masses d'aire fred que provocaren la inestabilitat de l'atmosfera, i que ens deixaren temperatures més pròpies d'un mes d'octubre. Les màximes foren inferiors als 30°C a molts punts de la comarca. Les mínimes enregistrades foren normals excepte els dies del 23 al 30 del mateix mes, quan els termòmetres baixaren considerablement, sobretot els dies 24 i 25. La primera quinzena del mes destacà per les precipitacions en forma de tempesta, sobretot la del dia 4 que va ser molt violenta. El dia 26 les orenetes emprengueren de nou el viatge de retorn cap a indrets més càlids.

OCTUBRE

El mes d'octubre fou força normal. Cal destacar, però, la forta oscil·lació tèrmica entre les temperatures màximes i les temperatures mínimes. Gràcies a un potent anticicló instal·lat a la Península, les màximes s'enregistraren els primers quinze dies del mes, i provocaren una forta inversió tèrmica que va fer que ja s'observessin les primeres gelades a la comarca. A Rupit s'enregistraren 0°C i a Espinelves -0,8°C. Les pluges foren molt irregulars. Pel que fa al vent, va bufar amb força sobretot el dia 22, amb cops superiors als 50 km/h.

NOVEMBRE

Els primers deu dies del mes els termòmetres de la comarca enregistraren temperatures força agradables. Els dies 3 i 10 els valors foren entre els 20°C i els 23°C. En canvi, les mínimes s'enregistraren a finals de mes, els dies 27 i 30 els termòmetres baixaren fins als -3,8°C a Espinelves, -2,4°C a Olost del Lluçanès i -2°C a Sant Hipòlit de Voltregà. Durant aquest mes els termòmetres no s'enfilaren gaire, a causa de la baixa insolació com a conseqüència de la presència de cels ennuvolats la major part del mes. Pel que fa a les pluges es comptabilitzaren 15

dies de precipitació. El dia 24 s'acumularen 37 mm a Viladrau, 30,5 mm a Sant Julià de Vilatorrada i 32 mm a Taradell. A Viladrau el total mensual fou de 109,8 mm, 100 mm a Collfred (Vidrà), 91 mm a Centelles, i 70,5 mm a Lluçà i a Taradell. Les boires foren les normals per l'època i es localitzaren sobretot a les fondalades de la Plana, amb un total de 16 dies de boira a Roda de Ter, 14 a Manlleu, 13 a Vic i 11 a Gurb. Els cops de vent més forts s'enregistraren a Viladrau, amb 142 km/h, i a la plana de Vic, el dia 7, de tramuntana, amb cops de 95 km/h a Vic i 76 km/h a Roda de Ter, que causaren alguns desperfectes.

DESEMBRE

El desembre fou un mes de forts contrastos, tot i que no van tenir res a veure amb els del 2001. Si l'any passat la notícia era el fred i la neu, amb temperatures de -17°C a la mateixa ciutat de Vic, el desembre del 2002 ha estat tot el contrari. A principis de mes una onada d'aire fred del nord-est va posar la por al cos a molta gent, ja que la situació era molt igual a la de l'any passat, però va durar pocs dies. Les mínimes es van enregistrar la primera setmana, amb temperatures entre -2°C i -7°C els dies 4 i 7. Les màximes del mes s'enregistraren el dia 26, amb temperatures d'entre 15°C i 17°C . Pel que fa a les pluges, es concentraren bàsicament en el dia 10, acompanyades de tempesta, sobretot a la tarda, amb ruixats intensos i irregulars. Cal destacar les pluges caigudes a la zona sud, amb 75 mm al Brull, 73,5 mm a Centelles, 63 mm a Hostalets de Balenyà, 64 mm a Viladrau o 100 mm a Sant Martí de Centelles. A partir del dia 14 les mínimes van ser totes positives, i altes per un mes de desembre. El vent calent de ponent i mestral, que va assolir cops de 81,7 km/h a Viladrau i 56,3 a la Guixa, va ser el culpable que fos un mes poc fred.

Anna Jiménez (geògrafa)

Manel Dot (observador i coordinador)